

PROGRAM

WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. KAZIMIERZA

WIELKIEGO W KAZIMIERZU DOLNYM

NA ROK SZKOLNY 2024/2025

OPRACOWAŁ ZESPÓŁ W SKŁADZIE:

Agnieszka Kukier

Anna Stefanek

Anita Figura

SPIS TREŚCI

WSTĘP

- I. UWARUNKOWANIA FORMALNO-PRAWNE**
- II. CHARAKTERYSTYKA SYLWETKI ABSOLWENTA SZKOŁY**
- III. DIAGNOZA FUNKCJONOWANIA UCZNIÓW**
- IV. IDENTYFIKACJA SFER ROZWOJOWYCH UCZNI**
- V. KONSTRUOWANIE STRATEGII WYCHOWAWCZO –
PROFILAKTYCZNYCH SZKOŁY**
- VI. CELE I ZADANIA W POSZCZEGÓLNYCH SFERACH**
- VII. EWALUACJA PROGRAMU**
- VIII. ZAŁĄCZNIKI- PLANY WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNE KLAS**

Dobrostan psychiczny młodych jest podstawą dobrej i zdrowej edukacji.

Wstęp

Program wychowawczo – profilaktyczny jest narzędziem, które reguluje działania wychowawcze oraz profilaktyczne podejmowane w środowisku szkolnym Szkoły Podstawowej im. Kazimierza Wielkiego w Kazimierzu Dolnym. Wychowanie i profilaktyka ukierunkowane są na różne cele: wychowanie rozumiemy, jako wspomaganie ucznia w rozwoju zaś profilaktykę, jako kompleksową interwencję kompensującą niedostatki wychowania obejmującą trzy obszary:

- wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, (czyli budowanie odporności i konstruktywnej zaradności),
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia,
- inicjowanie i wzmocnienie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Wychowanie i profilaktykę łączy aspekt wartości i norm, w nawiązaniu, do których są prowadzone działania.

Program powstał w oparciu o diagnozę zapotrzebowania sporządzoną w ramach projektu „Profilaktyka na miarę” Stowarzyszenie Edukacja 3.0.

Został sporządzony według procedury pięcioetapowej. Składa się z ośmiu rozdziałów, które zostały ujęte w spisie treści.

W niniejszym programie skupiamy się na 2 grupach uczniów: klas początkowych (I - III) , uczniów klas starszych (IV – VIII). Treści szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego zostały dostosowane do wiedzy, wartości i działań, a te do specyfiki rozwojowej naszych uczniów. Działania na tym poziomie są realizowane głównie strategią informacyjną.

I. Uwarunkowania formalno – prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (rt.48 ust.1, art. 53 ust.3, art.70ust1, art.72.);
Powszechna Deklaracja Praw Człowieka;
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych;

- Konwencja o Prawach Dziecka;
- Ustawy i rozporządzenia MEN -Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737) oraz Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej;
- Karta Nauczyciela;
- Statut szkoły;
- Narodowy Program Zdrowia;
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

II. Charakterystyka sylwetki absolwenta szkoły

W pierwszym rozdziale niniejszego programu, postawiliśmy sobie pytanie: „Kogo chcemy wychować?”. Cel ten został zwerbalizowany i spersonalizowany w formie opisu funkcjonowania wychowanka – absolwenta szkoły. Kluczowe pytanie w tej części programu brzmi: *„Jakim człowiekiem ma być uczeń opuszczający mury naszej szkoły”*.

Po konsultacji z rodzicami i nauczycielami wypracowaliśmy model absolwenta:

- jest odpowiedzialny,
- szanuje innych,
- jest prawy, rozróżnia dobre i złe zachowania, w swoim postępowaniu wykazuje dobre intencje,
- jest wrażliwy na potrzeby i krzywdę innych,
- bierze udział w pracach na rzecz innych,
- nawiązuje i podtrzymuje prawidłowe relacje rówieśnicze,
- akceptuje siebie, mając świadomość swoich mocnych i słabych stron,
- posiada prawidłowe nawyki żywieniowe,
- jest obowiązkowy,
- ma zainteresowania i pasje,
- zna i szanuje historię, kulturę oraz tradycje naszego regionu i narodu,
- zna i szanuje tradycje rodzinne i szkolne

- potrafi przeciwdziałać zagrożeniom środowiska,
- jest aktywny i kreatywny
- zmotywowany do rozwoju.

III. Diagnoza jakości funkcjonowania uczniów.

Diagnoza została sporządzona na podstawie:

- przeprowadzonych badań (ankieta) wśród uczniów wszystkich klas (I-VIII), rodziców i nauczycieli przez instytucję zewnętrzną - Stowarzyszenie Edukacja 3.0 w kwietniu 2024 r. - projekt „Profilaktyka na miarę” (przebadano: 53 uczniów z klas 1-3, 46 uczniów z klas 4-6, 37 uczniów z klas 7-8, 24 rodziców z klas 1-3, 14 rodziców klas 4-8 i 14 nauczycieli).
- spostrzeżeń wychowawcy na temat klasy,
- analizy stanu wychowania w szkole: obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły, analiza uwag wpisanych do dziennika,
- sprawozdań półrocznych opracowanych przez wychowawców.

Opis wyników diagnozy:

Uczniowie klas I-III

Na pytanie dotyczące klimatu klasy i szkoły oraz kompetencji emocjonalno –społecznych większość uczniów (80%) stwierdziła, że dobrze czuje się w szkole, lubi swoich rówieśników (100%), nauczycieli (90%) i dobrze czuje się w swojej klasie. Z diagnozy wynika także, że uczniowie mają problemy z wyrażaniem emocji, tego co czują (41,5%).

Wychowawcy.

W opinii wychowawców poziom relacji rówieśniczych jest zadowalający. Wynik ogólny kompetencji społeczno-emocjonalnych w opinii wychowawców jest najwyższy w obszarze świadomości społecznej (zdolność do rozumienia cudzej perspektywy, empatii wobec innych ludzi) a najniższy w obszarze zarządzania sobą (umiejętność do regulowania własnych emocji, myśli, zachowań w różnych sytuacjach).

Rodzice

Poczucie zadowolenia rodziców z wybranych obszarów życia:

Rodzice zadowoleni są z poziomu materialnego(95%), kontaktu z rodziną i osobistego poczucia bezpieczeństwa, natomiast najmniej zadowoleni są z kontaktów z nauczycielami w szkole(21,7% tak twierdzi).

Sposób spędzania czasu z dzieckiem: kilka razy w tygodniu rozmawiają o szkole i ocenach(100%) , wspólnie zajmują się pracami domowymi(95%), granie w gry planszowe i komputerowe (75%), spędzanie czasu z dziećmi poza domem(80%).

Zachowania problemowe w miejscu zamieszkania dostrzegane przez rodziców:

Palenie tytoniu i e-papierosów - (74%), używanie wulgaryzmów(34%).

Zachowanie problemowe w domu rodzinnym dziecka: z badań wynika, że wg rodziców nie ma zachowań problemowych(stosowanie przemocy, upijanie się, wyzywanie,) twierdzi tak 100% rodziców.

W opinii rodziców poziom kompetencji emocjonalno-społecznych ich dzieci kształtuje się na średnim poziomie.

Uczniowie klas IV-VI (46 osób)

Z przeprowadzonych badań wynika, że z obydwójgiem rodziców zamieszkuje 77 % uczniów.

Poziom zadowolenia uczniów z aspektów ich życia(relacje z rodzicami, nauczycielami, kolegami i poczucie bezpieczeństwa): z relacji z nauczycielami zadowolonych jest 60%, z poczucia bezpieczeństwa - 80%. Z wyglądu niezadowolonych jest 17%, możliwości decydowania o sobie 13 %.

Aspiracje edukacyjne - 50 % uczniów nie wie i nie zastanawiało się nad tym.

Czynniki chroniące związane z rodziną:

Spędzanie czasu z rodzicami poza domem – zdecydowana większość 90 % spędza czas wspólnie z rodzicami, 80 % rzadko bierze udział we wspólnych wydarzeniach kulturalnych i 57 % uczniów rzadko uczestniczy w podejmowaniu ważnych decyzji rodzinnych.

Kontrola ze strony rodziców- 35% uczniów twierdzi, że rodzice nie są zainteresowani jak spędzają czas poza szkołą i z kim się spotykają.

Sposób spędzania czasu poza szkołą: własna aktywność i przygotowywanie się do lekcji ok. 1-3 godzin w ciągu dnia, nie uczestniczą w wolontariacie, zbiórkach harcerskich, 60 % uczniów angażuje się we własną aktywność artystyczną. 64 % uczniów od 1-3 godzin spędza czas w sklepach i centrach handlowo-rozrywkowych.

Sposób wykorzystania internetu do pozytywnych aktywności: 51% codziennie odwiedza portale społecznościowe, 56% ogląda filmiki, 40% nigdy nie używa internetu do nauki, 40% raz w tygodniu to czyni.

Klimat szkolny i klasowy: 85% uczniów lubi większość nauczycieli, szkoły nie lubi 20% uczniów.

Relacje rówieśnicze: 44% doświadcza życzliwości od kolegów w zakresie używania potrzebnych rzeczy, 70% zaprasza innych do wspólnych zabaw podczas przerw lub po szkole, zaś 62% nie doznaje pomocy od rówieśników gdy ma problemy, 50% doświadcza odrzucenia. 60% uczniów deklaruje, że potrafi oprzeć się negatywnej presji rówieśniczej.

Postawa wychowawców i nauczycieli wobec uczniów: tylko 20% uczniów twierdzi, że nie otrzymuje wsparcia od wychowawcy. Uważają, że wychowawcy reagują głównie wtedy, kiedy uczeń zrobi coś złego, mniej służą informacją i radą, kiedy czegoś potrzebuje. Ponad 80% uczniów uważa, że nauczyciele faworyzują dobrych uczniów, 75%, że nauczyciele dopuszczają prawo do błędów.

Wyniki badań rodziców: łączna liczba osób, które wypełniły ankietę 8(mniej niż połowa). Z badań wynika, że rodzice są zadowoleni z kontaktów z nauczycielami w szkole oraz z innych obszarów życia(praca, poziom materialny, poczucie bezpieczeństwa).

Uczniowie klas VII-VIII(ilość osób przebadanych 38)

Z badań wynika, że 80 % uczniów zadowolona jest z osobistego poczucia bezpieczeństwa i sytuacji finansowej rodziny. 70 % uczniów jest zadowolonych z relacji z kolegami i rodzicami natomiast z relacji z nauczycielami zadowolonych jest 60%.

Aspiracje edukacyjne: ponad 50 % ma aspiracje na ukończenie szkoły średniej i wyższej i prawie 90 % pragnie sukcesów zawodowych.

Spędzanie czasu z rodzicami: większość uczniów, bo ponad 70% spędza czas z rodzicami poza domem, głównie rodzice rozmawiają z dziećmi o szkole i o ocenach (90%). Ponad 60% twierdzi, że rodzice nie interesują się na co wydają pieniądze oraz nie pytają co robią, z kim się spotykają i gdzie przebywają po szkole(50%).

Spędzanie czasu poza zajęciami szkolnymi: ok 65% badanych przygotowuje się do lekcji, ok. 80% spotyka się z przyjaciółmi i kolegami a także spędzają czas chodząc po sklepach i centrach handlowych (70%). Niepokojący jest fakt, że nie angażują się w działalność wolontariacką, harcerstwo (85% nie zajmuje się tym).

Sposób wykorzystania internetu: z badań wynika, że 78% uczniów głównie ogląda filmiki i gra online. Duży procent uczniów wykorzystuje internet do komunikacji z rodziną i przyjaciółmi(78%).

Klimat szkolny i klasowy (relacje z rówieśnikami, wychowawcą oraz nauczycielami): ponad 50% uczniów lubi większość kolegów i koleżanek z klasy, 35% badanych lubi większość nauczycieli, którzy uczą ale aż 46% uczniów nie lubi szkoły a 29% jest niezdecydowana w tej kwestii.

Relacje rówieśnicze: z badań wynika, że ok. 40% osób uważa, że relacje te są poprawne tzn. pomagają sobie nawzajem, pocieszają, zapraszają do wspólnego spędzania czasu na przerwach i po lekcjach. 16 % uczniów doświadcza odrzucenia ze strony rówieśników, 70% twierdzi, że nie ulegają presji rówieśników w kwestii zrobienia czegoś na co nie ma się ochoty.

50 % badanych twierdzi, że wychowawcy w bardzo małym stopniu dodają otuchy, troszczą się o nich oraz w małym stopniu wysłuchują, gdy potrzebują rozmowy.50 % uczniów uważa, że wychowawcy doceniają ich sukcesy i reagują na niewłaściwe zachowania.

Postawa nauczycieli wobec uczniów: ok. 60 % uczniów twierdzi, że nauczyciel poświęca więcej uwagi dobrym uczniom, zwraca uwagę przede wszystkim na oceny a w kwestii zrozumienia ucznia, wybaczenia błędów ok 50% uczniów nie ma jasnego zdania, są trochę na tak trochę na nie.

Radzenie sobie ze stresem przez badanych uczniów: 80 % uczniów w chwilach trudnych zwraca się do kolegów i koleżanek, pomaga im rozmowa z nimi. Niepokojący jest fakt, że nie szukają pomocy u nauczycieli i specjalistów(aż 78 % uczniów tak wypowiada się). Rozmawiają jednak o problemach z rodzicami lub kimś z rodziny(72%), 57 % uczniów nigdy nie szukało pomocy w modlitwie i kościele.

Motywy sięgania po używki: według uczniów najczęstszym powodem decyzji o sięganiu po używki jest ucieczka od problemów i chęć rozluźnienia (41% tak twierdzi).

Zachowania ryzykowne- poczucie przyzwolenia: 30% uczniów uważa, że zdecydowanie może obrażać kogoś w internecie i używać wulgaryzmy i wyzwiska. Ok. 60 % twierdzi, że ich rówieśnicy używają wyzwisk i wulgaryzmów, a 50 % obraża kogoś w internecie. Dla ponad 50 % badanych uczniów używanie wyzwisk i wulgaryzmów jest dopuszczalne lub obojętne jest to dla nich, natomiast wyraźnie sprzeciwiają się przemocy fizycznej. Ponad 50 % uczniów twierdzi, że większość osób pije napoje energetyczne i ok. 50 % badanych akceptuje to.

Stosowanie przemocy i cyberprzemocy: odnośnie niebezpiecznych zachowań w internecie zdarza się uczniom: szukanie nowych przyjaciół, wysyłanie informacji o sobie , zdjęć i filmików obcym, udawanie, że jest się kimś innym . Widać wyraźnie u uczniów objawy problematycznego używania internetu (zaniedbywanie innych czynności, rodziny, nauki, konflikty).

Zachowania ryzykowne: najczęściej to używanie wyzwisk i wulgaryzmów, obrażanie innych w internecie a także picie napojów energetycznych i sporadycznie picie alkoholu i palenie papierosów.

Prawie 50 % uczniów doświadczyło dręczenia głównie jest to ośmieszanie, oczernianie i dręczenie innych a ok. 30 % doświadczyło cyberprzemocy i przynajmniej raz ją stosowało wobec innych. 9% uczniów doświadczyło naruszenia intymności i mocnego bicia, a 30 % bicia i szarpania. Najczęstszymi sprawcami przemocy są starsi uczniowie i rówieśnicy (twierdzi tak 48%).Zdarzają się też rodzice i obce osoby dorosłe. Niepokojące jest, że 54 % uczniów nie wie, że piwo to także alkohol a 45% uważa, że alkohol ułatwia nawiązywanie kontaktów z ludźmi.

Kompetencje społeczno- emocjonalne: największy problem stanowi dla badanych zarządzanie sobą czyli regulowanie swoich emocji, myśli itp.

Kondycja psychiczna: kryzys psychiczny u 35 % badanych objawia się nerwowością, złością, brakiem snu i dolegliwościami fizycznymi, bólami brzucha i głowy- prawie 60 %.

Nauczyciele i inni specjaliści (14 osób): z badań wynika, że mniejszość uczniów bierze udział w zajęciach pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania (twierdzi tak 57% nauczycieli), podobnie jest z udziałem w zawodach, konkursach i wolontariatem. Według nauczycieli (78%)większość uczniów nadmiernie korzysta z telefonów komórkowych. Przejawy przemocy rówieśniczej, którą nauczyciele dostrzegli w ostatnim roku u uczniów- wg. nauczycieli mniejszość uczniów lub pojedyncze osoby stosują przemoc wobec innych.

Znaczenie profilaktyki w szkole: ponad 50% nauczycieli uważa , że jest ważna, szczególnie profilaktyka agresji i przemocy oraz problemowego używania Internetu. W opinii nauczycieli i specjalistów na realizację zadań profilaktycznych w szkole mają wpływ głównie indywidualne problemy uczniów oraz motywacja uczniów do uczestniczenia w zajęciach, przekonanie nauczyciela o skuteczności działań, klimat społeczny szkoły, znajomość regulacji prawnych w zakresie profilaktyki.

W ocenie nauczycieli najbardziej skuteczne w profilaktyce są: spotkania ze specjalistami(lekarz, policjant, psycholog), zajęcia pozalekcyjne, zajęcia sportowe, programy rekomendowane, godziny wychowawcze, filmy profilaktyczne. Najmniej skuteczne ulotki i broszury. Nauczyciele twierdzą (57%), że nie są dobrze przygotowani do prowadzenia działań profilaktycznych oraz, że znaczącą rolę odgrywa Dyrektor w prowadzeniu tego rodzaju działań profilaktycznych. W opinii nauczycieli (71%) rodzice nie współpracują w prowadzeniu działań profilaktycznych w szkole.

Systematycznie bierze udział w szkoleniach przygotowujących do prowadzenia zajęć profilaktycznych wśród uczniów -14% nauczycieli. 35% nauczycieli nie uczestniczyło nigdy w zajęciach dotyczących zdrowia lub dobrostanu psychicznego .

W wyniku diagnozy wyłoniono następujące obszary problemowe:

- nadmierne korzystanie z telefonów, smartfonów,
- nieszanowanie przez uczniów norm społecznych,
- przemoc psychiczna(wulgaryzmy i cyberprzemoc)
- stosowanie używek – napoje energetyczne,
- nieumiejętność radzenia sobie z emocjami.
- mała ilość zajęć profilaktycznych dla uczniów

- motywacja rodziców do uczestniczenia w zajęciach i szkoleniach profilaktycznych na terenie szkoły oraz online.

Działania szkoły należy ukierunkować na wspieranie czynników chroniących – zarówno poprzez rozwijanie zasobów wewnętrznych, jak zewnętrznych, co wzmocni odporność uczniów na działanie czynników ryzyka.

Czynniki ryzyka :

- duża lękliwość, agresywność,
- nieumiejętność radzenia sobie z emocjami,
- przemoc do osób z otoczenia,
- niepowodzenia w szkole,
- brak życiowej zaradności,
- akceptacja dla niewłaściwych zachowań ze strony osób znaczących,
- utrzymywanie relacji z osobami dysfunkcyjnymi, które żyją w otoczeniu ucznia,
- obniżona samoocena.

Czynniki chroniące :

- cechy, umiejętności i zdolności indywidualne: poziom inteligencji emocjonalnej dziecka, umiejętności społeczne, zdolności uczenia się, umiejętności koncentracji uwagi, optymizm i pogoda ducha, motywacja wewnętrzna,
- wspierające relacje z bliskimi osobami: wsparcie emocjonalne przez przynajmniej jednego z rodziców, pozytywne relacje rodziców z dziećmi,
- wsparcie płynące ze środowiska pozarodzinnego, dostęp do miejsc rekreacji, świetlic,
- klimat szkolny oraz klasowy,
- cechy środowiska lokalnego i miejsca zamieszkania (zasoby do wykorzystania).

Czynniki chroniące nie usuwają negatywnych doświadczeń lub niekorzystnych czynników z życia dorastającego człowieka, lecz pomagają mu zmagać się z nimi z dobrym skutkiem. Działanie czynników chroniących polega na zwiększaniu ogólnej odporności młodego człowieka, wyzwaniu motywacji i energii do walki z przeciwnościami, czyli, innymi słowy, polega na uruchamianiu procesów odwrotnych do tych, które prowadzą do choroby, zaburzeń zachowania lub nieprzystosowania.

IV. Identyfikacja sfer rozwojowych ucznia

Rozwój – to „zmiany zachodzące w organizmie, psychice człowieka lub strukturach i zachowaniach społecznych, polega on na przechodzeniu od stanów lub form bardziej prostych do bardziej złożonych.

Działalność wychowawczo-profilaktyczna w naszej szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. **fizycznej** - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
2. **psychicznej (emocjonalna i intelektualna)** - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej. Dojrzałość psychiczna to ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
3. **społecznej**- ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
4. **duchowej**- ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu życia i istnienia człowieka.

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Działalność ta odbywać się będzie w formie rozmów kierowanych z uczniami, rodzicami, nauczycielami, zajęć warsztatowych, treningów umiejętności, debat, szkoleń, festynów, a także w innych postaciach uwzględniających wykorzystywanie aktywnych metod pracy.

V. Konstruowanie strategii wychowawczo – profilaktycznej szkoły.

Osiągnięcie dojrzałości w pięciu sferach możliwe jest dzięki rozwojowi kompetencji osobistych i społecznych uczniów, ukierunkowanych na:

1. **samoświadomość** – budowanie akceptacji siebie, osiągnięcie spójności myślenia i działania łączonych z kształtowaniem poczucia autonomii, tworzenie pozytywnego obrazu tożsamości w wymiarze osobistym, społecznym i kulturowym oraz poczucia własnej godności;
2. **sprawczość** – wyznaczanie realnych celów i ich osiągnięcie dzięki własnej aktywności, pozytywne nastawienie do życia, motywacja do działania, kształtowanie umiejętności planowania i podejmowania decyzji oraz konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, planowanie własnego rozwoju, rozwijanie poczucia celowości działania;
3. **relacyjność** – budowanie i podtrzymywanie pozytywnych relacji z ludźmi, rozumienie uczuć innych, sposobów myślenia i działań umożliwiających osiągnięcie pożądaných społecznie celów, promowanie prospołecznych wartości, aktywne uczestnictwo w życiu społecznym, w tym jego formach instytucjonalnych i pozainstytucjonalnych, włączanie się do działania na rzecz społeczności, promowanie pozytywnych wzorców osobowych, budowanie prospołecznych relacji rówieśniczych;
4. **otwartość** – zdolność do sprawiedliwej, etycznej oceny i reagowania, umiejętność otwartego i jednoznacznego wyrażania swoich potrzeb, uczuć i opinii z zachowaniem szacunku do siebie oraz innych osób, kształtowanie postaw asertywnych, rozwijanie poczucia empatii, wrażliwości, szacunku dla odmienności;
5. **kreatywność** – kształtowanie twórczego podejścia do rozwiązywania problemów dzięki umiejętnościom: wyjścia poza schematyczność myślenia i działania, znajdowania nowych sposobów rozwiązywania problemów, odkrywania indywidualnych zdolności umożliwiających sprostanie wyzwaniom, także poprzez podejmowanie działań na rzecz twórczego rozwoju w formie współpracy z instytucjami kultury.

SFERA	CELE	ZADANIA	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN
--------------	-------------	----------------	-----------------------	---------------

	<p>2. Posiada umiejętność przestrzegania obowiązujących reguł.</p> <p>3. Umie podejmować działania mające na celu pomoc słabszym i potrzebującym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń; • kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami; • uczenie rozpoznawania potrzeb rówieśników, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej; • przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi; • kształtowanie podstawowych praw i obowiązków wynikających z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju; • rozwijanie empatii; 	<p>wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, pedagog, psycholog , wychowawca świetlicy</p>	
<p>DUCHOWA</p>	<p>1. Posiada umiejętność analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uczenie rozwiązywania bieżących problemów w sytuacjach konfliktowych pomiędzy uczniami; 	<p>wychowawcy, nauczyciel religii i świetlicy</p>	

	<p>2. Posiada gotowość do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji.</p> <p>3. Posiada wrażliwość estetyczną.</p> <p>4. Potrafi okazywać szacunek ludziom i symbolom narodowym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym; • uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność; • kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury; • zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury; • kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw; • budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów; • wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji 	<p>Wychowawcy, bibliotekarze, Dyrektor</p> <p>Wychowawcy, n-le przedmiotów</p> <p>Wychowawcy, n-le przedmiotów, pedagog</p>	
--	---	---	---	--

		narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością;		
BEZPIECZEŃSTWO PROFILKTYKA ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH)	<p>1. Zna podstawowe zasady bezpieczeństwa.</p> <p>2. Wie jak korzystać z technologii informacyjno – komunikacyjnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych; • kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych ; • kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł; • kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów; • respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, internetu i multimediiów; 	<p>Wychowawcy, specjaliści szkolni</p> <p>Specjalista z zewnątrz, wychowawcy, specjaliści szkolni, nauczyciele informatyki</p>	

KL. IV- VIII

SFERA	CELE	ZADANIA	ODPOWIEDZI ALNI	TERMIN
FIZYCZNA	<p>1. Angażuje się w wybrane dyscypliny sportu i/lub rekreacji.</p> <p>2. Ma prawidłowe nawyki żywieniowe.</p> <p>3. Potrafi dbać o higienę osobistą i estetyczny wygląd.</p> <p>4. Nie zażywa substancji psychoaktywnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z różnymi dyscyplinami sportowymi/rekreacyjnymi; • stworzenie warunków do włączenia się w uprawianie sportu wraz z rodzicami/rówieśnikami; • wpajanie zasad zdrowego i racjonalnego odżywiania; • wyrabianie nawyków higienicznych; • kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania, ; • przekazywanie wiedzy dotyczącej zagrożeń nałogami oraz ich zapobieganiu (tytoń, alkohol, substancje psychoaktywne); <p>Program Archipelag Skarbów</p> <p>Zachowaj Trzeźwy Umysł</p> <p>Program Spójrz inaczej</p>	<p>Nauczyciele wychowania fizycznego</p> <p>wychowawcy</p> <p>Nauczyciele przyrody, chemii, biologii, wychowania fizycznego, n-l wdź</p> <p>Nauczyciel przyrody, chemii, biologii, wychowawcy, specjaliści szkolni</p>	<p>Cały rok</p>

	<p>1. Samodzielnie poszukuje informacji o świecie.</p> <p>2. Uczestniczy w kołach zainteresowań.</p> <p>3. Nabył wiedzę o różnicach kulturowych oraz umiejętności korzystania z niej.</p> <p>4. Nabył umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.</p> <p>5. Ma pobudzoną ciekawość poznawczą.</p> <p>6. Potrafi określić swoje predyspozycje zawodowe, dokonać wyboru dalszej drogi kształcenia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wzbudzenie zainteresowania światem; • wyposażenie w narzędzia, które pozwalają samodzielnie poszukiwać informacji; • poszukiwanie konstruktywnych źródeł informacji; • organizowanie dodatkowych zajęć i kół zainteresowań, projekty edukacyjne • popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego; • kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze; • rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego; • kształtowanie krytycznego myślenia, nie ulegania wpływom innych, uczenie asertywności; • udział w konkursach, projektach • stwarzanie sytuacji, w których uczniowie mogą poznać samych siebie, swoje zdolności, talenty, predyspozycje; 	<p>Nauczyciele poszczególnych przedmiotów, wychowawcy</p> <p>Nauczyciele prowadzący koła, wychowawcy</p> <p>Nauczyciele przedmiotów, szczególnie historii, muzyki, plastyki, j. polskiego</p> <p>Wychowawcy, Specjaliści</p> <p>Nauczyciele przedmiotów, Dyrektor</p> <p>Nauczyciel doradztwa zawodowego, wychowawcy, specjaliści</p>	
--	---	---	---	--

EMOCJONALNA	<p>1. Potrafi dojrzałe wyrażać emocje.</p> <p>2. Nabył podstawową wiedzę na temat stresu.</p> <p>3. Nabył umiejętność gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nauczanie rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji; • nauczanie radzenia sobie ze stresem; • rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności ; • kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny; • skrzynka korczakowska 	<p>Wychowawcy, specjaliści szkolni</p> <p>Nauczyciel biologii, przyrody, wychowawcy, specjaliści</p> <p>Wychowawcy, specjaliści, n-l wdż, opiekun samorządu</p>	
SPOŁECZNA	<p>1. Potrafi nawiązywać relacje w grupie rówieśniczej.</p> <p>2. Posiada wrażliwość na potrzeby i trudności innych ludzi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozwijanie relacji rówieśniczych poprzez zaangażowanie w metodę projektu, pracę w grupach podczas lekcji; • kształtowanie podtrzymywania relacji w grupie rówieśniczej; • kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb; • wzmacnianie potrzeby samostanowienia o sobie i poczucia przynależności do grupy (klasa, samorząd uczniowski, wolontariat, klub mediatora rówieśniczego); • wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich 	<p>Wychowawcy, nauczyciele poszczególnych przedmiotów, opiekun samorządu</p> <p>Opiekun wolontariatu, samorządu wychowawcy</p> <p>Wychowawcy, nauczyciele</p>	

		<p>sytuacji (wolontariat- koło Caritas, Wielka Orkiestra świątecznej Pomocy);</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa; 	<p>poszczególnych przedmiotów, specjaliści</p>	
<p>DUCHOWA</p>	<p>1. Szanuje drugiego człowieka.</p> <p>2. Jest odpowiedzialny za swoje działania, decyzje.</p> <p>3. Posiada gotowość do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji.</p> <p>4. Posiada takie cechy jak: uczciwość, pracowitość, odpowiedzialność,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości; • kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron; • kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów i ponoszenie konsekwencji dokonywane wybory. • podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału; • uczestniczenie w uroczystościach patriotycznych lokalnych i szkolnych; • angażowanie do różnorodnych prac, konkursów, projektów; • uczenie odpowiedzialności ponoszenia konsekwencji za 	<p>Wychowawcy, specjaliści,</p> <p>Nauczyciel historii, plastyki, j. polskiego, Dyrektor</p> <p>Wychowawcy, n-l biblioteki, n-le przedmiotów</p>	

	<p>i wytrwałość.</p> <p>5.Potrafi rozpoznawać wartości moralne, dokonywać wyborów i hierarchizacji tych wartości.</p>	<p>swoje czyny;</p> <p>Wskazywanie , naprowadzanie i przekazywanie podstawowych wartości życiowych.</p>	<p>Katecheci, n-l etyki nauczyciele, wychowawcy</p>	
BEZPIECZEŃSTWO	<p>1.Zna zagrożenia wynikające z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych.</p> <p>2.Posiada umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji.</p> <p>3. Posiada umiejętność identyfikowania przyczyn własnego postępowania.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci; • uczenie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów; • wsparcie i mediacje rówieśnicze; • projekt edukacyjny” Punkt zwrotny- wsparcie rówieśnicze ratuje życie” • redukcja agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów; • rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi; • rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami agresywnymi; • uczenie zasad savoir –vivre; 	<p>Wychowawcy, nauczyciele informatyki, specjaliści</p> <p>Wychowawcy, specjaliści</p> <p>Wychowawcy, specjaliści</p> <p>Dyrektor, specjaliści, wychowawcy</p>	

	4. Posiada wiedzę na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach.	<ul style="list-style-type: none"> • kącik prawny • skrzynka korczakowska • lekcje w sądzie • symulacja rozpraw 	Opiekun samorządu, specjaliści	
--	--	---	--------------------------------	--

Poszczególne sfery rozwoju będą rozwijane przy ścisłej współpracy z rodzicami uczniów, dla których również będzie zapewniona pomoc i edukacja np. w postaci warsztatów profilaktyczno - edukacyjnych oraz we współpracy z instytucjami działającymi na terenie naszej gminy oraz powiatu (OPS, asystent rodziny, Kazimierski Ośrodek Kultury, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Komisariat Policji, Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Puławach).

VII. Ewaluacja programu.

Opracowywanie programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły inicjuje cykliczne działania, których skutkiem będzie systematyczne podwyższanie skuteczności podejmowanych przedsięwzięć wychowawczych i profilaktycznych. Będzie ono możliwe dzięki prowadzonym w szkole procedurom ewaluacyjnym. Dokonamy ewaluacji celów, wyników i procesu, co pomoże w podniesieniu jakości pracy placówki.

VIII. Plany wychowawczo-profilaktyczne klas